

OBJAŚNIENIA DO ZAŁĄCZNIKA NR 1
OKREŚLAJĄCEGO WIELOLETNIĄ PROGNOZĘ FINANSOWĄ POWIATU
ZDUŃSKOWOLSKIEGO WRAZ Z PROGNOZĄ KWOTY DŁUGU I SPŁAT ZOBOWIĄZAŃ

Zapisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.) obligują jednostkę samorządu terytorialnego do sporządzenia wieloletniej prognozy finansowej wraz z prognozą długu.

Regulacja ta stwarza możliwość kompleksowej analizy sytuacji finansowej powiatu, oceny możliwości inwestycyjnych i zdolności kredytowej.

Zgodnie z art. 227 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.) wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat budżetowych.

Okres objęty wieloletnią prognozą nie może być krótszy niż okres na jaki przyjęto limity wydatków w ramach przedsięwzięć wieloletnich, natomiast w przypadku jej połączenia z prognozą kwoty długu – nie krótszy niż okres w jakim funkcjonują zaciągnięte i planowane do zaciągnięcia zobowiązania. W przypadku Powiatu Zduńskowolskiego jest to okres do 2045 roku włącznie.

Podstawą opracowania Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Zduńskowolskiego jest projekt uchwały budżetowej na 2024 rok, wartości planowane na koniec III kwartału 2023 roku, dane sprawozdawcze z wykonania budżetu Powiatu Zduńskowolskiego za lata wcześniejsze oraz Wytyczne Ministra Finansów dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych, będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (aktualizacja – 3 października 2023 r.). W kolumnie pomocniczej- przewidywane wykonanie w 2023 roku wprowadzono w oparciu o wartości wynikające z planu budżetu Powiatu Zduńskowolskiego na dzień 31.10.2023 r.

Przy opracowaniu prognozy pozycji budżetowych Powiatu Zduńskowolskiego wykorzystano 3 podstawowe mierniki koniunktury gospodarczej – dynamikę realnej PKB, dynamikę średniorocznej inflacji (CPI) oraz dynamikę realnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej.

Zgodnie z zaleceniami Ministra Finansów, Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych, zgodnie z ostatnią aktualizacją z 3 października 2023 r., wskazują dane na potrzeby opracowania wieloletnich prognoz finansowych w nw. zakresie:

Rok	Dynamika realna PKB	Dynamika średnioroczna inflacji (CPI)	Dynamika realnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej
2025	3,40%	4,10%	2,80%
2026	3,10%	3,10%	2,80%

Rok	Dynamika realna PKB	Dynamika średnioroczna inflacji (CPI)	Dynamika realnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej
2027	3,00%	2,50%	2,50%
2028	2,80%	2,50%	2,60%
2029	2,60%	2,50%	2,60%
2030	2,50%	2,50%	2,60%
2031	2,40%	2,50%	2,50%
2032	2,30%	2,50%	2,50%
2033	2,30%	2,50%	2,50%
2034	2,30%	2,50%	2,50%
2035	2,30%	2,50%	2,40%
2036	2,20%	2,50%	2,40%
2037	2,00%	2,50%	2,40%
2038	1,90%	2,50%	2,40%
2039	1,90%	2,50%	2,30%
2040	1,80%	2,50%	2,30%
2041	1,60%	2,50%	2,30%
2042	1,50%	2,50%	2,20%
2043	1,50%	2,50%	2,20%
2044	1,50%	2,50%	2,20%
2045	1,50%	2,50%	2,20%

Mając powyższe na uwadze od roku 2025 roku zaprognozowane dochody i wydatki bieżące oscylują wokół wartości wyznaczonych metodą indeksacji wartości bazowych o odpowiednio przypisany dla każdej kategorii budżetowej wskaźnik z przypisanymi wagami zmiennej makroekonomicznej.

Sposób indeksacji za pomocą wag przedstawia poniższy wzór:

$$Y_1 = (Y_0) \cdot (1 + P + I + W + S)$$

gdzie:

Y_1 – wartość prognozowana danej kategorii dochodów bądź wydatków budżetowych;

Y_0 – wartość danej kategorii dochodów bądź wydatków budżetowych w roku poprzedzającym;

$P = w_i^{PKB} \cdot PKB_i$ – waga wskaźnika PKB przemnożona przez wskaźnik PKB w danym roku;

$I = w_i^{CPI} \cdot CPI_i$ – waga wskaźnika inflacji przemnożona przez wskaźnik inflacji w danym roku;

$W = w_i^{WYN} \cdot WYN_i$ – waga wskaźnika dynamiki realnej wynagrodzeń przemnożona przez wskaźnik dynamiki realnej wynagrodzeń w danym roku;

S – współczynnik stałego wzrostu.

Uwzględniając dotychczasowe kształtowanie się dochodów budżetu Powiatu Zduńskowolskiego oraz przewidywania na następne lata, w poszczególnych kategoriach dochodów bieżących posłużono się metodą indeksacji wartości bazowych o odpowiednio przypisany dla każdej kategorii budżetowej wskaźnik, za pomocą następujących wag:

Wyszczególnienie	Lata	Dynamika realna PKB	Dynamika średnioroczna na inflacji (CPI)
dochody z udziału w PIT	2025	0,00%	100,00%
	2026-2027	100,00%	0,00%
	2028-2045	100,00%	0,00%
dochody z udziału w CIT	2025	0,00%	100,00%
	2026-2027	100,00%	0,00%
	2028-2045	100,00%	0,00%
subwencja ogólna	2025	0,00%	100,00%
	2026-2027	100,00%	0,00%
	2028-2045	100,00%	0,00%
dotacje bieżące	2025	0,00%	100,00%
	2026-2027	100,00%	0,00%
	2028-2045	100,00%	0,00%
pozostałe dochody bieżące	2025	0,00%	100,00%
	2026-2027	100,00%	0,00%
	2028-2045	100,00%	0,00%

Waloryzacji o wskaźniki makroekonomiczne nie poddano dochodów o charakterze majątkowym z uwagi na fakt, iż pozbawione są regularności i cykliczności.

Dochody majątkowe ujęte w przedstawionej prognozie finansowej stanowią dotacje ze środków UE, dotacje z budżetu państwa, środki PFRON, środki w formie pomocy finansowej od innych jst, pozyskane dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizowane wydatki inwestycyjne i znajdują odzwierciedlenie w montażu finansowym przedsięwzięć stanowiących element Wieloletniej Prognozy Finansowej, stąd od roku 2027 nie ujęto dochodów majątkowych.

Uwzględniając dotychczasowe kształtowanie się wydatków budżetu Powiatu Zduńskowolskiego oraz przewidywania na następne lata, w poszczególnych kategoriach wydatków bieżących posłużono się metodą indeksacji wartości bazowych o odpowiednio przypisany dla każdej kategorii budżetowej wskaźnik makroekonomiczny. Szczegóły przedstawiono w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie	Lata	Dynamika realna PKB	Dynamika średnioroczna inflacji (CPI)	Dynamika realnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej
wynagrodzenia i pochodne	2025-2045	25,00%	25,00%	50,00%
pozostałe wydatki bieżące	2025-2045	0,00%	100,00%	0,00%

W zakresie obsługi długu- odsetki w stosunku do zaciągniętych, jak i planowanych do zaciągnięcia zobowiązań- skalkulowane zostały na poziomie aktualnie funkcjonujących stawek oprocentowania zadłużenia i stopy bazowej WIBOR 3M/6M.

Biorąc pod uwagę projekcję inflacji opublikowaną przez Narodowy Bank Polski, osiągnęła ona szczyt w I kwartale 2023 roku. Od tego momentu prognozowany jest spadek inflacji, która z końcem 2024 powinna kształtować się na poziomie między 5% a 7%.

Zgodnie z ww. projekcją do kalkulacji kosztów obsługi długu przyjęto, że skorelowany z inflacją poziom stóp procentowych w okresie prognozy będzie relatywnie powoli spadać, natomiast dynamika spadku poziomu stóp procentowych będzie wolniejsza od dynamiki spadku poziomu inflacji i do ustabilizowania poziomu stóp procentowych dojdzie w 2029 roku- stąd dla roku 2024 przyjęta została stopa bazowa na poziomie roku 2023, w latach dalszych założona została dynamika spadku stóp procentowych o 1% rocznie- aż do roku 2029, w którym zgodnie z analizami ekonomicznymi nastąpi proces stabilizacji, co przełożyło się na oszacowanie kosztów odsetek w latach 2029- 2039 według stałego poziomu stopy bazowej (2,5%).

Wielkość wydatków majątkowych ustalona została w oparciu o limity wydatków związanych z realizacją przyjętych wieloletnich przedsięwzięć inwestycyjnych oraz w oparciu o możliwości inwestycyjne powiatu, powstałe po zaspokojeniu wydatków w zakresie spłaty i obsługi długu.

Mając na uwadze oszacowane na rok 2024 wielkości dochodów i wydatków, zaplanowana została dodatnia różnica w części bieżącej budżetu w kwocie 1 641 165 zł (nadwyżka operacyjna) i deficyt budżetu powiatu ogółem w wysokości 1 038 713 zł, który jest wypadkową zamierzeń inwestycyjnych w części niepodlegającej sfinansowaniu ze środków zewnętrznych- stanowiącej wkład własny powiatu.

Planowany deficyt budżetu powiatu w ww. wysokości oraz planowane na rok 2024 spłaty rat kredytów i pożyczek z tytułu funkcjonującego zadłużenia w kwocie 2 506 317 zł planuje się pokryć poprzez zaciągnięcie kredytu długoterminowego w wysokości 3 545 030 zł.

Planowane zamierzenia inwestycyjne oraz poziom spłat z tytułu kredytów i pożyczek w roku 2025 przełożył się na konieczność zaprojektowania zobowiązania dłużnego w wysokości 1 654 613 zł.

Splata ww. zobowiązań dłużnych planowana jest w latach 2024- 2039 z założeniem 3- letniego okresu karencji w spłacie kapitału, a uwzględniając harmonogram spłat z tytułu już funkcjonującego zadłużenia, planowane rozchody w okresie objętym prognozą kształtować się będą w następujący sposób:

Rok	Zobowiązanie historyczne [zł]	Zobowiązanie planowane [zł]	Zobowiązania razem [zł]
2024	2 506 317,00	0,00	2 506 317,00
2025	2 375 940,00	0,00	2 375 940,00
2026	4 016 398,00	0,00	4 016 398,00
2027	4 116 398,00	0,00	4 116 398,00
2028	4 116 399,00	10 000,00	4 126 399,00
2029	4 026 399,00	20 000,00	4 046 399,00
2030	4 026 399,00	20 000,00	4 046 399,00
2031	4 026 399,00	20 000,00	4 046 399,00
2032	4 026 399,00	20 000,00	4 046 399,00
2033	4 116 399,00	20 000,00	4 136 399,00
2034	4 216 398,00	20 000,00	4 236 398,00
2035	3 357 447,00	20 000,00	3 377 447,00
2036	3 280 138,00	1 262 410,00	4 542 548,00
2037	3 580 137,00	1 262 410,00	4 842 547,00
2038	2 339 087,00	1 262 411,00	3 601 498,00
2039	0,00	1 262 411,51	1 262 411,51

Dokonując analizy najistotniejszych pozycji umieszczonych w Wieloletniej Prognozie Finansowej należy zwrócić uwagę na nw. założenia:

- 1) budżety w latach 2026- 2045, objęte perspektywą wieloletniej prognozy finansowej, będą zrównoważone – bez zaciągania dodatkowych zobowiązań, przy możliwości realizacji założonych nakładów inwestycyjnych (poza rokiem 2045 bez zaplanowanych wydatków majątkowych),
- 2) różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi w latach 2024-2045 jest wielkością dodatnią pozwalającą na spłatę zaciągniętego długu oraz realizację inwestycji, co wypełnia regułę wynikającą z zapisów art. 242 ustawy o finansach publicznych,
- 3) w całej perspektywie czasowej wieloletniej prognozy finansowej, zarówno w okresie historycznym, jak w latach dalszych, spełniony został wskaźnik spłaty zobowiązań wynikający z uregulowań art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Nie mniej jednak zauważyć należy, iż przyjęte założenia wymagać będą dużej dyscypliny w zakresie bieżącego funkcjonowania powiatu i ciągłego monitorowania sytuacji w ww. zakresie, zwłaszcza w obliczu licznych zagrożeń wynikających głównie z dużej wrażliwości finansów powiatów na sytuację makroekonomiczną i koniunkturę gospodarczą z uwagi na niewielki udział dochodów własnych powiatów w strukturze dochodów ogółem, znacznego udziału w wydatkach bieżących ogółem kosztów z tytułu obsługi zadłużenia i kosztów stałych głównie z tytułu wynagrodzeń osobowych, „luki

oświatowej” stanowiącej różnicę pomiędzy środkami subwencji otrzymywanymi w drodze redystrybucji z budżetu państwa a wydatkami na finansowanie zadań edukacyjnych.

Dla złagodzenia skutków pojawienia się niekorzystnych tendencji w ww. zakresie – zgodnie z uregulowaniami ustawy o finansach publicznych konieczna jest coroczna ocena i nowelizacja Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu.